

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 2700/98,**17. detsember 1998,****struktuurilises ettevõtlusstatistikas kasutatavate tunnuste määratluste kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 1996. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 58/97 ⁽¹⁾ struktuurilise ettevõtlusstatistika kohta, eriti selle artikli 12 punkti iii,

ning arvestades, et:

nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 58/97 on kehtestatud ühenduse ettevõtete struktuuri, tegevust, konkurentsivõimet ja jõudlust käsitleva ühenduse statistika ühine raamistik;

struktuurilises ettevõtlusstatistikas on vaja võtta kasutusele teatav hulk tunnuste määratlusi;

kavandatavad meetmed on kooskõlas statistikaprogrammi komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Määruse (EÜ, Euratom) nr 58/97 artiklis 4 nimetatud tunnuste määratlused on esitatud käesoleva määruse lisas.
2. Nendes määratlustes kasutatakse ettevõtete raamatupidamisaruannetele viitamisel rubriike, mis on sätestatud nõukogu direktiivi 78/660/EMÜ ⁽²⁾ artiklis 9 (bilanss), artiklis 23 (kasumiaruanne) ja artiklis 43 (raamatupidamisaruannete lisad).

Artikkel 2

1. Liikmesriigid kohaldavad neid määratlusi vaatlusaasta 1999 ja järgnevate vaatlusaastate andmete suhtes.
2. Kui see on kooskõlas olemasolevate riigisiseste tavadega, kohaldavad liikmesriigid neid määratlusi ka vaatlusaastate 1995, 1996, 1997 ja 1998 andmete suhtes.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

⁽¹⁾ EÜT L 14, 17.1.1997, lk 1.
⁽²⁾ EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. detsember 1998

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Yves-Thibault de SILGUY

LISA

TUNNUSTE MÄÄRATLUSED

Kood: **11 11 0**

Tunnuse nimetus: **Ettevõtete arv**

Määratlus

Ettevõtlusregistri asjakohasesse ettevõtete gruppi kantud ettevõtete arv, milles on tehtud vigu, eelkõige raamivigu arvestavad parandused. Mittetoimivaid ettevõtteid ei arvestata. See tunnus hõlmab kõiki ettevõtteid, mis toimivad vähemalt osa vaatlusperioodi jooksul.

Kood: **11 12 0**

Tunnuse nimetus: **Asutatud ettevõtete arv**

Määratlus

Ettevõtlusregistri asjakohasesse ettevõtete gruppi kantud asutatud ettevõtete arv, milles on tehtud vigu arvestavad parandused. Ettevõtte asutamiseks peetakse tootmisteguritest koosneva terviku loomist, kui loomises ei osale ükski teine ettevõtte. Asutatud ettevõtete hulka ei kuulu sellised gruppi kantud ettevõtted, mis on loodud ettevõtete ühinemise, likvideerimise, jagunemise või ümberkujundamise tulemusel. Nende hulka ei kuulu ka sellised ettevõtted, mis on kantud teatavasse alamkogumisse üksnes tegevusvaldkonna muutmise tõttu.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Ettevõtete arv" (11 11 0).

Kood: **11 13 0**

Tunnuse nimetus: **Lõpetatud ettevõtete arv**

Määratlus

Ettevõtlusregistri asjakohasesse ettevõtete gruppi kantud ettevõtete lõpetamiste arv, milles on tehtud vigu arvestavad parandused. Ettevõtte lõpetamiseks loetakse tootmisteguritest koosneva terviku likvideerimist, kui likvideerimises ei osale ükski teine ettevõtte. Lõpetatud ettevõtete hulka ei kuulu sellised ettevõtted, mis on grupist välja arvatud ettevõtete ühinemise, ülevõtmise, likvideerimise või ümberkujundamise tõttu. Nende hulka ei kuulu ka sellised ettevõtted, mis on teatavast alamkogumist välja arvatud üksnes tegevusvaldkonna muutmise tõttu.

Kood: **11 21 0**

Tunnuse nimetus: **Kohalike üksuste arv**

Määratlus

Ettevõtlusregistri asjakohasesse ettevõtete gruppi kantud kohalike üksuste arv, milles on tehtud vigu, eelkõige raamivigu arvestavad parandused. See tunnus hõlmab ka selliseid kohalikke üksusi, kus puuduvad palgatöötajad. See tunnus hõlmab kõiki üksusi, mis toimivad vähemalt osa vaatlusperioodi jooksul.

Kood: **11 31 0**

Tunnuse nimetus: **Tegevusalaüksuste arv**

Määratlus

Ettevõtlusregistri asjakohasesse ettevõtete gruppi kantud tegevusalaüksuste arv, milles on tehtud vigu, eelkõige raamivigu arvestavad parandused, või, kui selliseid üksusi registrisse ei kanta, tegevusalaüksuste hinnanguline arv. See tunnus hõlmab kõiki üksusi, mis toimivad vähemalt osa vaatlusperioodi jooksul.

Kood: **12 11 0**

Tunnuse nimetus: **Käive**

Määratlus

Käive hõlmab kõiki vaatlusperioodil vaatlusüksuse arvetel esitatud summasid ning vastab kolmandatele isikutele pakutavate kaupade ja teenuste müügil saadud tulule.

Käive hõlmab kõiki üksuse arvetel esitatud kaupade ja teenustega seotud tollimakse ja muid makse, välja arvatud üksuse poolt oma tarbijalt sissenõutav lisandväärtusmaks ning teised samalaadsed mahaarvamisele kuuluvad otseselt käibega seotud maksud.

Käive hõlmab ka kõiki teisi tarbijalt sissenõutavaid kulusid (transpordi-, pakendamiskulud jne) isegi juhul, kui need on arves eraldi loetletud. Käibest arvatakse maha hinnaalandused, hinnavähendid ja allahindlused ning korduvkasutusega pakendi väärtus.

Käibest arvatakse maha ka ettevõtte raamatupidamisaruandes muu tegevustuluna, rahalise tuluna või plaanivälise tuluna liigitatud tulu. Maha arvatakse ka ametiasutustelt või Euroopa Liidu institutsioonidelt saadud tegevustoetused.

NACE Rev.1 klasside 66.01 ja 66.03 puhul vastab sellele tunnusele nimetus "Maksete kogusumma".

Märkus: kaudsed maksud võib jagada kolme rühma.

- i) Esimesse rühma kuuluvad lisandväärtusmaks ning teised mahaarvamisele kuuluvad, otseselt käibega seotud maksud, mida käive ei hõlma. Need maksud nõutakse ettevõttelt sisse etappide kaupa ning kannab täielikult lõppost- ja.
- ii) Teise rühma kuuluvad kõik teised toodetega seotud maksud ja tollimaksud, mis on 1) käibega seotud ja ei kuulu mahaarvamisele või 2) toodetelt makstavad maksud, mis ei ole käibega seotud. Sellesse rühma kuuluvad impordimaksud ja imporditollimaksud ning kaupade või teenuste tootmiselt, eksportimiselt, müügil, loovutamisel, rentimiselt või tarnimiselt makstavad maksud või maksud, mida makstakse nende kaupade või teenuste oma tarbeks kasutuselevõtmisel või kapitalimahutuse tegemisel.
- iii) Kolmandasse rühma kuuluvad tootmisega seotud maksud ja tollimaksud. Need on valitsemissektori või Euroopa Liidu institutsioonide poolt sularahas või mitterahalistes vahendites sissenõutavad kohustuslikud maksed, mis on seotud kaupade ja teenuste tootmise ja importimisega, tööjõu kasutamisega või maa, hoonete ja muude tootmises kasutatavate varade omamise või kasutamise olenemata toodetud või müüdüd kaupade ja teenuste kogusest ja väärtusest.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Eespool statistilistel eesmärkidel määratletud käive hõlmab raamatupidamisrubriiki "Netokäive".

Seos teiste muutujatega

- Käivet kasutatakse tunnuse "Toodangu väärtus" (12 12 0) ning muude koond- ja bilansimuutujate arvutamisel,
- Käibe võib jagada tegevusalade kaupa: i) põhitegevuse käive, ii) tööstustegevuse käive, iii) ostu- ja edasimüügitehingute käive, iv) vahendustegevuse käive (vahendajad), v) muude teenuste käive (18 11 0 kuni 18 15 0),
- Käibe võib jagada vastavalt tooteliikidele: "Käibe jaotus tooteliikide kaupa" (18 21 0),
- Käibe võib jagada vastavalt tarbijaliikidele: Käibe protsentuaalne osa järgmiste tarbijaliikide kaupa: i) jaemüüjad, ii) professionaalsed kasutajad (25 11 2), iii) lõpptarbijad (25 11 3).

Kood: **12 12 0**

Tunnuse nimetus: **Toodangu väärtus**

Määratlus

Toodangu väärtus väljendab üksuse tegeliku toodangu mahtu müügitulu, sealhulgas varude muutuste ning kaupade ja teenuste edasimüügi alusel.

Toodangu väärtuseks nimetatakse käivet, millele lisanduvad või millest lahutatakse valmistoote ja pooleliolevate tööde ning edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste varude muutused, millest lahutatakse edasimüügiks ostetud kaubad ja teenused ning millele lisanduvad oma tarbeks valmistatud põhivara ja muu põhitegevustulu (välja arvatud toetused). Toodangu väärtusest arvatakse maha ettevõtte raamatupidamisaruannetes rahalise tulu või kuluna või

plaanivälise tulu või kuluna liigitatud tulud ja kulud. Edasimüügiks ostetud kaubad ja teenused hõlmavad teenuseid, mis on ostetud nende pakkumiseks kolmandatele isikutele muutmata kujul.

NACE Rev. 1 klasside 66.01 ja 66.03 puhul tuleb kasutada spetsiaalseid arvutamismeetodeid.

Märkus: oma tarbeks tootmine hõlmab kõigi selliste oma tarbeks mõeldud kaupade tootmist, mille tootjad säilitavad investeeringuna. See hõlmab materiaalse põhivara (hooned jne) ning immateriaalse põhivara (tarkvara arendamine jne) tootmist. Omatarbeks tootmine tähendab toodangut, mida ei müüda ettevõttest välja ja mille väärtus määratakse tootmiskulude alusel. Omatarbeks tootmine on üks osa investeeringutest.

Märkus: muu põhitegevustulu on ettevõtte raamatupidamisrubriik. Selle rubriigi sisu võib eri valdkondades ja eri aegadel varieeruda ning seda ei saa statistilistel eesmärkidel täpselt määratleda.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Toodangu väärtuse komponendid esitatakse järgmistes raamatupidamisrubriikides:

- "Netokäive",
- osaliselt rubriigis "Muu põhitegevustulu", välja arvatud toetused,
- "Valmistoodete ja pooleliolevate tööde varude muutus", osaliselt rubriigis "Tooraine ja tarbekaubad", mis on seotud edasimüügiks mõeldud kaupade ostmise ja varude muutustega,
- "Omatarbeks toodetud põhivara".

Seos teiste muutujatega

Toodangu väärtus põhineb järgmistel muutujatel:

- "Käive" (12 11 0),
- +/- "Üksuse valmistoodete ja pooleliolevate tööde varude muutus" (13 21 3),
- +/- "Muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste varude muutus" (13 21 1),
- "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0),
- + "Omatarbeks toodetud põhivara",
- + "Muu põhitegevustulu" (välja arvatud toetused).
- Tunnust "Toodangu väärtus" kasutatakse tunnuse "Lisandväärtus tegurikuludes" (12 15 0) ning muude koond- ja bilansimuutujate arvutamisel.

Kood: **12 13 0**

Tunnuse nimetus: **Kogukasum kaupade edasimüümisest**

Määratlus

Kogukasum on tulu, mis saadakse ostmisest ja müümisest ilma edasise töötlemiseta. See arvutatakse käibe alusel ning muutmata kujul edasimüügiks mõeldud kaupade ja teenuste ostude ja varude muutuste alusel.

Käibes sisalduvad edasimüügiks mõeldud kaupade ja teenuste ostud ja nende varude muutused hõlmavad selliste teenuste müüki, ostmist ja varude muutusi, mis on ostetud nende pakkumiseks kolmandatele isikutele muutmata kujul.

Kaupade edasimüümisest saadud kogukasumit nimetatakse ka kaubanduslikuks juurdehindluseks.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Neid arve ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. Need on osa muutujatest "Netokäive" ning "Tooraine ja tarbekaubad".

Seos teiste muutujatega

Kogukasum kaupade edasimüümisest põhineb järgmistel muutujatel:

“Ostu- ja edasimüügitehingute käive” (18 13 0),

– “Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul” (13 12 0),

+/- “Muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste varude muutused” (13 21 1),

— Kogukasum kaupade edasimüümisest on osa rubriigist “Toodangu väärtus” (12 12 0).

Kood: **12 14 0**

Tunnuse nimetus: **Lisandväärtus baashindades**

Määratlus

Lisandväärtus baashindades arvutatakse toodangu väärtuse alusel, millele lisanduvad toodetelt makstavad toetused, millest arvatakse maha kaupade ja teenuste ostud (välja arvatud muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaubad ja teenused), millele lisandub või millest arvatakse maha tooraine ja tarbekaupade varude muutus ning millest arvatakse maha muud toodetelt makstavad käibega seotud maksud, mis ei kuulu mahaarvamisele. See tunnus väljendab asjakohase üksuse äritegevuses mitmesuguste tegurite arvel kujunenud lisandväärtust.

Lisandväärtusest arvatakse maha ettevõtte raamatupidamisaruandes rahalise tulu või kuluna või plaanivälise tulu või kuluna liigitatud tulud ja kulud.

Lisandväärtus baashindades arvutatakse brutoväärtusena, mis sisaldab ka väärtuse korrektiive (näiteks kulumit).

Märkus: tegevustoetused võib jagada kahte rühma.

- i) Toodetelt makstavad toetused makstakse kauba või teenuse ühiku kohta. Toetus võib olla kindel kauba või teenuse ühikult makstav summa või see arvutatakse väärtuse alusel teatava protsendina ühikuhinnast. Tootelt makstakse toetust üldjuhul kaupade või teenuste tootmisel, müümisel või importimisel, kuid seda võib maksta ka muudel asjaoludel, näiteks kauba loovutamisel, rentimisel või tarnimisel või nende oma tarbeks kasutuselevõtmisel või kapitalimahutuse tegemisel.
- ii) Tootmisega seotud toetused on üksuse poolt saadud toetused, mis ei ole seotud toodetud või müüdüd kaupade koguse või väärtusega. Need toetused hõlmavad eelkõige seoses töötasude ja tööjõuga makstavaid toetusi, keskonnakaitsetoetusi ning intressitoetusi.

Investeeringutoetusi ei võeta arvesse. NACE Rev. 1 klasside 66.01 ja 66.03 puhul on vaja spetsiaalseid arvutamismeetodeid.

Märkus: kaudsed maksud võib jagada kolme rühma.

- i) Esimesse rühma kuuluvad lisandväärtusmaks ning teised mahaarvamisele kuuluvad, otseselt käibega seotud maksud, mida käive ei hõlma. Need maksud nõutakse ettevõttelt sisse etappide kaupa ning kannab täielikult lõplik ostja.
- ii) Teise rühma kuuluvad kõik teised toodetega seotud maksud ja tollimaksud, mis on 1) käibega seotud ja ei kuulu mahaarvamisele või 2) toodetelt makstavad maksud, mis ei ole käibega seotud. Sellesse rühma kuuluvad impordimaksud ja imporditollimaksud ning kaupade või teenuste tootmiselt, eksportimiselt, müügil, loovutamisel, rentimiselt või tarnimiselt makstavad maksud või maksud, mida makstakse nende kaupade või teenuste oma tarbeks kasutuselevõtmisel või kapitalimahutuse tegemisel.
- iii) Kolmandasse rühma kuuluvad tootmisega seotud maksud ja tollimaksud. Need on valitsemissektori või Euroopa Liidu institutsioonide poolt sularahas või mitterahalistes vahendites sissenõutavad kohustuslikud maksed, mis on seotud kaupade ja teenuste tootmise ja importimisega, tööjõu kasutamise või maa, hoonete ja muude tootmises kasutatavate varade omamise või kasutamise olenevate toodetud või müüdüd kaupade ja teenuste kogusest ja väärtusest.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Lisandväärtuse baashindades saab arvutada järgmiste raamatupidamisrubriikide alusel:

- “Netokäive”,
- “Valmistoodete ja pooleliolevate tööde varude muutus”,
- “Ettevõtte poolt omatarbeks toodetud põhivara”,

- “Tooraine ja tarbekaubad”,
- “Muud väliskulud”,
- osaliselt “Muud tegevuskulud”, välja arvatud tootmisega seotud tollimaksud ja muud maksud,
- osaliselt “Muu põhitegevustulu”, välja arvatud tootmisega seotud tegevustoetused.

Seos teiste muutujatega

“Lisandväärtus baashindades” põhineb järgmistel tunnustel:

“Käive” (12 11 0),

- “Kaupade ja teenuste ostud kokku” (13 11 0),
- +/- “Kaupade ja teenuste varude muutus” (13 21 0),
- + “Omatarbeks toodetud põhivara”,
- + “Muu põhitegevustulu” (välja arvatud tootmisega seotud toetused),
- “Muud toodetelt makstavad käibega seotud maksud, mis ei kuulu mahaarvamisele”.

Kood: **12 15 0**

Tunnuse nimetus: **Lisandväärtus tegurikuludes**

Määratlus

Lisandväärtus tegurikuludes on äritegevusest saadav brutotulu, mida on tegevustoetuste ja kaudsete maksude võrra kohandatud.

See arvutatakse käibe alusel, millele lisanduvad oma tarbeks toodetud põhivara ja muu põhitegevustulu, millele lisandub või millest arvatakse maha varude muutused ning millest arvatakse maha ostetud kaubad ja teenused, muud toodetelt makstavad käibega seotud maksud, mis ei kuulu mahaarvamisele, ning tootmisega seotud tollimaksud ja muud maksud. Lisandväärtust tegurikuludes saab arvutada ka äritegevuse kogukasumi alusel, millele lisatakse personalikulud.

Lisandväärtusest arvatakse maha ettevõtte raamatupidamisaruandes rahalise tulu või kuluna või plaanivälise tulu või kuluna liigitatud tulud ja kulud.

Lisandväärtus tegurikuludes arvutatakse brutoväärtusena, mis sisaldab ka väärtuse korrektiive (näiteks kulumit).

Märkus: kaused maksud võib jagada kolme rühma.

- i) Esimesse rühma kuuluvad lisandväärtusmaks ning teised mahaarvamisele kuuluvad, otseselt käibega seotud maksud, mida käive ei hõlma. Need maksud nõutakse ettevõttelt sisse etappide kaupa ning kannab täielikult lõplik ostja.
- ii) Teise rühma kuuluvad kõik teised toodetega seotud maksud ja tollimaksud, mis on 1) käibega seotud ja ei kuulu mahaarvamisele või 2) toodetelt makstavad maksud, mis ei ole käibega seotud. Sellesse rühma kuuluvad impordimaksud ja imporditollimaksud ning kaupade või teenuste tootmiselt, eksportimiselt, müügilt, loovutamisel, rentimiselt või tarnimiselt makstavad maksud või maksud, mida makstakse nende kaupade või teenuste oma tarbeks kasutuselevõtmisel või kapitalimahutuse tegemisel.
- iii) Kolmandasse rühma kuuluvad tootmisega seotud maksud ja tollimaksud. Need on valitsemissektori või Euroopa Liidu institutsioonide poolt sularahas või mitterahalistes vahendites sissenõutavad kohustuslikud maksed, mis on seotud kaupade ja teenuste tootmise ja importimisega, tööjõu kasutamisega või maa, hoonete ja muude tootmises kasutatavate varade omamise või kasutamisega olenemata toodetud või müüdüd kaupade ja teenuste kogusest ja väärtusest.

NACE Rev. 1 klasside 66.01 ja 66.03 puhul on vaja spetsiaalseid arutamismeetodeid.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Lisandväärtuse tegurikuludes saab arvutada otse järgmiste raamatupidamisrubriikide alusel:

- “Netokäive”,
- “Valmistoodete ja pooleliolevate tööde varude muutus”,
- “Ettevõtte poolt omatarbeks toodetud põhivara”,
- “Tooraine ja tarbekaubad”,

- “Muud väliskulud”,
- “Muud tegevuskulud”,
- “Muu põhitegevustulu”.

Seos teiste muutujatega

Lisandväärtus tegurikuludes põhineb järgmistel tunnustel:

- “Käive” (12 11 0),
- +/- “Kaupade ja teenuste varude muutus” (13 12 0),
- + “Omatarbeks toodetud põhivara”,
- + “Muu põhitegevustulu”,
- “Kaupade ja teenuste ostud” (13 11 0),
- “Muud toodetelt makstavad käibega seotud maksud, mis ei kuulu mahaarvamisele”,
- “Tootmisega seotud tollimaksud ja muud maksud”,
- Tunnust “Lisandväärtus tegurikuludes” kasutatakse tunnuse “Äritegevuse kogukasum” (12 17 0) ning muude koond- ja bilansimuutujate arvutamisel.

Kood: **12 17 0**

Tunnuse nimetus: **Äritegevuse kogukasum**

Määratlus

Äritegevuse kogukasum on äritegevusest tekkiv ülejääk pärast tööjõukulude hüvitamist. See arvutatakse rubriigi “Lisandväärtus tegurikuludes” alusel, millest arvatakse maha personalikulud. Äritegevuse kogukasum on üksuse käsutuses olev bilanss, millest on võimalik maksta hüvitust omavahendite ja laenukapitali pakkujatele, tasuda maksud ning rahastada osaliselt või täielikult investeeringuid.

Äritegevuse kogukasumist arvatakse maha ettevõtte raamatupidamisaruandes rahalise tulu või kuluna või plaanivälise tulu või kuluna liigitatud tulud ja kulud.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Äritegevuse kogukasumi saab arvutada järgmiste raamatupidamisrubriikide alusel:

- “Netokäive”,
- “Valmistoodete ja pooleliolevate tööde varude muutus”,
- “Ettevõtte poolt omatarbeks toodetud põhivara”,
- “Tooraine ja tarbekaubad”,
- “Muud väliskulud”,
- “Muud tegevuskulud”,
- “Muu põhitegevustulu”,
- “Tööjõukulud”.

Seos teiste muutujatega

Äritegevuse kogukasum põhineb järgmistel tunnustel:

- “Lisandväärtus tegurikuludes” (12 15 0)
- “Tööjõukulud” (13 31 0).

Kood: **13 11 0**

Tunnuse nimetus: **Kaupade ja teenuste ostud kokku**

Määratlus

Kaupade ja teenuste ostud kokku hõlmavad kõikide aruandeperioodil edasimüügiks või tootmisprotsessis kasutamiseks ostetud kaupade ja teenuste väärtust, välja arvatud kapitalikaubad, mille tarbimine registreeritakse põhikapitali

kasutamiseks. Asjaomased kaubad ja teenused võib samal või muudetud kujul edasi müüa, tootmisprotsessis täielikult ära kasutada või varudesse kanda.

Need ostud hõlmavad toodetavates kaupades otseselt kasutatavaid materjale (tooraine, vahesaadused, toote koostisosad) ning kapitaliseerimata väiksemaid tööriistu ja seadmeid. Ostud hõlmavad ka abimaterjalide (määrdeained, vesi, pakkematerjal, hooldus- ja remondimaterjalid, kantseleitarbed) ning energiatoodete väärtust. See tunnus hõlmab ka selliste materjalide oste, mida üksus kasutab kapitalikaupade tootmiseks.

Ostud hõlmavad ka vaatlusperioodil tööstuslike ja mittetööstuslike teenuste eest makstud tasusid. Need hõlmavad ka makseid kolmandate isikute poolt üksuse nimel tehtud tööde eest, sealhulgas jooksvate hooldus- ja remonditööde, installeerimistööde ja tehniliste uuringute eest. See tunnus ei hõlma siiski kapitalikaupade installeerimiskulusid ning kapitalikaupade väärtust.

Ostud hõlmavad ka makseid mittetööstuslike teenuste eest, näiteks tasud õigusabi ja raamatupidamisteenuste eest, (kapitaliseerimata) patendi- ja litsentsitasud, kindlustusmaksed, aktsionäride ja juhtorganite koosolekukulud, maksed äriühingutele ja kutseühingutele, postikulud, telefonimaksud, elektroonilise side kulud, teleksi- ja faksikulud, kaupade ja personali transpordikulud, reklaamikulud, komisjonitasud (kui need ei sisaldu palkades), renditasud, pangale makstavad tasud (välja arvatud intressimaksud), ning makseid kõigi muude kolmandate isikute pakutavate äriteenuste eest. Ostud hõlmavad ka üksuse poolt valmistatud ja kapitaliseeritud põhivaraga kaasnevaid teenuseid.

Kaupade ja teenuste ostude kogusummat arvatakse maha ettevõtte raamatupidamisaruandes rahalise kulu või plaanivälise kuluna liigitatud kulud.

Ostetud kaupade ja teenuste väärtus määratakse ostuhinna alusel, millest lahutatakse mahaarvamisele kuuluv lisandväärtusmaks ning teised mahaarvamisele kuuluvad, otseselt käibega seotud maksud.

Seega ei lahutata ostetud kaupade ja teenuste väärtuse määramisel teisi toodetelt makstavaid makse ja tollimakse. Nende ostude väärtuse määramisel ei pea arvesse võtma tootmiselt makstavaid makse.

NACE Rev. 1 klasside 66.01 ja 66.03 puhul tuleb kasutada spetsiaalseid arvutamismeetodeid.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Kaupade ja teenuste ostud saab arvutada järgmiste raamatupidamisrubriikide alusel:

- “Tooraine ja tarbekaubad” (enne seda, kui on arvestatud kaupade ja teenuste varude muutusi),
- “Muud väliskulud” (enne seda, kui on arvestatud kaupade ja teenuste varude muutusi),
- osaliselt “Muud tegevuskulud”. Arvesse võetakse seda osa, mis on seotud maksetega selliste kaupade ja teenuste eest, mida ei ole nimetatud kahes eelnevas rubriigis (“Tooraine ja tarbekaubad” ning “Muud väliskulud”). Kaupade ja teenuste ostud ei hõlma seda osa, mis käsitleb tootmiselt makstavaid makse.

Seos teiste muutujatega

Kaupade ja teenuste ostude kogusummat kasutatakse tunnuse “Lisandväärtus tegurikuludes” (12 15 0) ning muude koond- ja bilansimuutujate arvutamisel.

Eraldi esitatakse mitmed kaupade ja teenuste ostude kogusummas sisalduvad punktid:

- “Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul” (13 12 0),
- “Hoonete ja seadmetega seotud tegevuskulud” (13 41 0), “Müügikulud” (13 42 0), “Muud tegevuskulud” (13 43 0). Kui need kolm tunnust ühendatakse tunnusega 13 12 0, moodustavad need jaotise, kuhu kuuluvad kõik hulgi- ja jaekaubandusettevõtete kaupade ja teenuste ostud,
- “Maksud renditud tööjõuga varustavatele ettevõtetele” (13 13 1),
- “Kaupade pikaajalise rendi ja kasutusrendi maksed” (13 41 1),
- “Energiatoodete ost” (20 11 0 ja 20 21 0-20 31 0),
- “Hulgemüüjatelt ja ostuühingutelt ostetud kaupade osatähtsus” (25 21 1) ning “Tootjatelt ostetud kaupade osatähtsus” (25 21 2).

Kood: **13 12 0**

Tunnuse nimetus: **Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul**

Määratlus

Edasimüügiks tehtud ostud hõlmavad kaupu, mis on ostetud edasimüümiseks kolmandatele isikutele ilma edasise töötlemiseta. Need hõlmavad ka teenuste oste arveid esitavate teenindusettevõtete poolt, kelle käive sisaldab lisaks ettevõtte poolt tehingu pealt võetavatele tasudele (näiteks kinnisvaramaaklerite puhul) ka teenuse tegelikke kulusid, näiteks transporditeenuste ostmist reisibüroode kaudu. Arvesse ei võeta kolmandatele isikutele komisjonitasu eest müüdivate kaupade ja teenuste väärtust, sest neid kaupu ei osta ega müü komisjonitasu saav vahendaja.

Edasimüügiks mõeldud teenused, millele käesoleva tunnusega seoses viidatakse, on teenuste osutamise tulemus, kindlaksmääratud teenuste kasutamiseõigus ning füüsiline toetus teenuste pakkumiseks. Muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste väärtus määratakse ostuhinna alusel, millest lahutatakse mahaarvamisele kuuluv lisandväärtusmaks ning teised mahaarvamisele kuuluvad, otseselt käibega seotud maksud. Seega ei lahutata ostetud kaupade ja teenuste väärtuse määramisel teisi toodetelt makstavaid makse ja tollimakse.

Nende ostude väärtuse määramisel ei pea arvesse võtma tootmiselt makstavaid makse.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Kaupade ja teenuste ostu edasimüügiks muutmata kujul ettevõtte raamatupidamisaruandes eraldi ei esitata. See moodustab osa järgmistest muutujatest:

- "Tooraine ja tarbekaubad",
- "Muud väliskulud",
- "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0)

Tunnust "Kaupade ja teenuste ostud edasimüügiks muutmata kujul" kasutatakse tunnuste "Kogukasum kaupade edasimüümise" (12 13 0) ja "Toodangu väärtus" (12 12 0) ning muude koond- ja bilansimuutujate arvutamisel.

Kood: **13 13 1**

Tunnuse nimetus: **Maksed renditud tööjõu eest**

Määratlus

See tunnus hõlmab tööturuasutustele ning samalaadsetele organisatsioonidele personali komplekteerimise eest tehtavaid makseid. See hõlmab ainult selliste töötajate eest tehtavaid makseid, kes ei ole seotud teatava tööstusliku või mittetööstusliku teenuse pakkumisega.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Makseid renditud tööjõu eest ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. Need moodustavad osa tunnustest "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0).

Kood: **13 21 0**

Tunnuse nimetus: **Kaupade ja teenuste varude muutus**

Määratlus

Varude (positiivne või negatiivne) muutus on erinevus varude väärtuste vahel vaatlusperioodi alguses ja lõpus. Varude muutus saadakse, lahutades varudesse lisandunud väärtusest varudest väljavõetud väärtused ning varudest kaotsiläänud kaupade väärtuse. Teistelt üksustelt ostetud varud registreeritakse ostuhinna alusel, millest lahutatakse lisandväärtusmaks; ülejäänud varud registreeritakse tootmiskulude alusel.

Varud (ja varude muutused) võib jagada järgmiselt:

- valmistoodete varud,
- pooleliolevad tööd,
- muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste varud,
- tooraine ja tarbekaupade varud.

Varud hõlmavad selliste valmis- ja lõpetamata toodete varusid, mida üksus toodab ja mida ei ole veel müüdnud. Need tooted hõlmavad üksusele kuuluvaid pooleliolevaid töid isegi juhul, kui need on kolmandate isikute valduses. Varud ei hõlma üksuse valduses olevaid tooteid, mis kuuluvad kolmandatele isikutele.

See näitaja hõlmab muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste varusid. Näitaja ei hõlma kolmandatele isikutele komisjonitasu eest pakutavate kaupade ja teenuste varusid. Edasimüügiks ostetud ning teenindusettevõtete varudesse kantud tooted võivad hõlmata nii kaupu (tööstusseadmed sisseseade tehnoteenuste lepingu puhul või hooned kinnisvaraarenduse puhul jne) kui ka teenuseid (reklaamipinna kasutusõigus, transport, majutus jne).

Varudesse lisandunud teenusteks on teenuste osutamise tulemus, kindlaksmääratud teenuste kasutamiseõigus ning füüsilise toetus teenuste pakkumiseks.

See näitaja hõlmab ka üksusele kuuluvate toorainete ja lisamaterjalide, vahesaaduste, toote koostisosade, energia, kapitaliseerimata väiksemate tööriistade ja teenuste varusid.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Kaupade ja teenuste varude muutused saab arvutada järgmiste muutujate alusel:

- “Valmistoodete varude ja pooleliolevate tööde mahu muutus”
- osaliselt “Tooraine ja tarbekaupad”,
- osaliselt “Muud väliskulud”,
- osaliselt “Muud tegevuskulud”.

Seos teiste muutujatega

- Tunnust “Kaupade ja teenuste varude muutus” kasutatakse tunnuse “Lisandväärtus baashindades” (12 14 0) ning muude koond- ja bilansimuutujate arvutamisel,
- Tunnuse “Kaupade ja teenuste varude muutus” võib jagada vastavalt varuliikidele järgmiselt: i) “Muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste varude muutus” (13 21 1), ii) “Üksuse valmistoodete varude ja pooleliolevate tööde mahu muutus” (13 21 3) ja iii) “Tooraine ja tarbekaupade varude muutus”.

Kood: **13 21 1**

Tunnuse nimetus: **Muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste varude muutus**

Määratlus

See muutuja väljendab vaatlusperioodi alguse ja lõpu seisuga varudes toimunud muutust, mida väljendatakse ostuhindades, millest on lahutatud lisandväärtusmaks. Varude muutus saadakse, lahutades edasimüügiks ostetud ning varudesse lisandunud toodete väärtusest varudest väljavõetud väärtused ning varudest kaotsiläänud kaupade väärtuse.

Need varud hõlmavad muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupu ja teenuseid. Muutuja ei hõlma kolmandatele isikutele komisjonitasu eest pakutavate kaupade ja teenuste varusid.

Edasimüügiks ostetud ning teenindusettevõtete varudesse lisandunud tooted võivad hõlmata nii kaupu (tööstusseadmed sisseseade tehnoteenuste lepingu puhul või hooned kinnisvaraarenduse puhul jne) kui ka teenuseid (reklaamipinna kasutusõigus, transport, majutus jne).

Varudesse lisandunud teenusteks on teenuste osutamise tulemus, kindlaksmääratud teenuste kasutamiseõigus ning füüsilise toetus teenuste pakkumiseks.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade varude muutust ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See sisaldub muutujates "Tooraine ja tarbekaubad", "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

- Muutujat "Muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste varude muutus" kasutatakse tunnuste "Kogukasum kaupade edasimüümisest" (12 13 0) ja "Toodangu väärtus" (12 12 0) ning muude koond- ja bilansi-muutujate arvutamisel,
- Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste varude muutus" (13 21 0).

Kood: **13 21 3**

Tunnuse nimetus: **Üksuse valmistoodete varude ja pooleliolevate tööde mahu muutus**

Määratlus

See tunnus väljendab muutust, mis on toimunud vaatlusperioodi esimese ja viimase päeva seisuga üksuse poolt toodetud ning veel müümata valmis- ja lõpetamata toodete varudes.

Need tooted hõlmavad üksusele kuuluvaid pooleliolevaid töid isegi juhul, kui need on kolmandate isikute valduses. Varud ei hõlma üksuse valduses olevaid tooteid, mis kuuluvad kolmandatele isikutele.

Varude väärtus määratakse tootmiskulude alusel enne väärtuse korrigeerimist (näiteks kulumi arvestamine).

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Valmistoodete varude ja pooleliolevate tööde mahu muutus registreeritakse ettevõtte raamatupidamisaruande rubriigis "Valmistoodete varude ja pooleliolevate tööde mahu muutus".

Seos teiste muutujatega

- Tunnust "Valmistoodete varude ja pooleliolevate tööde mahu muutus" kasutatakse tunnuse "Toodangu väärtus" (12 12 0) ning muude koond- ja bilansimuutujate arvutamisel.
- Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste varude muutus" (13 21 0).

Kood: **13 31 0**

Tunnuse nimetus: **Tööjõukulud**

Määratlus

Tööjõukulud on kõik tasud, mida tööandja maksab sularahas või loonustasuna töötajale (alalised töötajad, ajutised töötajad ja kodustöötajad) viimase poolt vaatlusperioodil tehtud töö eest. Personalikulud hõlmavad ka üksuse poolt kinnipeetavaid makse ja töövõtjate sotsiaalkindlustusmaksid ning tööandjate kohustuslikke ja vabatahtlikke sotsiaalkindlustusmaksid.

Tööjõukulud koosnevad:

- palkadest,
- tööandjate sotsiaalkindluskuludest.

Tunnus hõlmab kõiki vaatlusperioodil makstud tasusid olenemata sellest, kas neid makstakse tööaja, toodangu või tükitöö alusel ning kas need on regulaarsed või mitte. Siia kuuluvad kõik lisatasud, töökohaga seotud palgalisad, tulemuspreemiad, tähtsündmuste puhul makstavad toetused, 13. kuupalk (ja muud samalaadsed kindlaksmääratud lisatasud), töötajatele töölt vabastamise, majutuse, transpordi või elamiskuludega seotud maksed ning peretoetused, komisjonitasud, osavõtumaksud, ületunnitöötasud, öötootasud jne ning töötajate poolt makstavad ning tööandjate poolt kinnipeetavad maksud, sotsiaalkindlustusmaksed ja muud summad.

Töjökulud hõlmavad ka tööandja sotsiaalkindlustuskulusid. Nendesse kuuluvad tööandja sotsiaalkindlustusmaksed vanaduspensioni, haiguse, raseduse ja sünnituse, invaliidsuse, töötuse, kutsehaiguste ja tööõnnetuste või peretoetustega seotud kavadesse ning teistesse kavadesse. Töjökulud hõlmavad nii seadusega ettenähtud, kollektiivlepinguga määratud, lepingulisi kui ka vabatahtlike kulusid.

Töjökulud ei hõlma makseid renditud töjõu eest.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Töjökulud saab arvutada vahetult järgmiste raamatupidamisrubriikide alusel:

— "Töjökulud", mis on rubriikide "Palgad" ja "Sotsiaalkindlustuskulud" summa.

Seos teiste muutujatega

Personalikulud põhinevad järgmistel tunnustel:

"Palgad" (13 32 0),

+ "Sotsiaalkindlustuskulud" (13 33 0).

Personalikulusid kasutatakse tunnuse "Äritegevuse kogukasum" (12 17 0) ning muude koond- ja bilansimuutujate arvutamisel.

Kood: **13 32 0**

Tunnuse nimetus: **Palgad**

Määratlus

Palgad on kõik tasud, mida tööandja maksab sularahas või loonustasuna kõigile tema teenistuses olevatele töötajatele (sealhulgas kodustöötajatele) nende poolt aruandeperioodil tehtud töö eest olenemata sellest, kas neid makstakse tööaja, toodangu või tükitöö alusel ning kas need on regulaarsed või mitte.

Palgad hõlmavad kõiki töötaja poolt makstavaid sotsiaalmakse, tulumakse jne isegi juhul, kui tööandja peab need kinni ja maksab töötaja eest vahetult sotsiaalkindlustussüsteemidesse, maksuhaldurile jne. algad ei hõlma tööandja poolt makstavaid sotsiaalkindlustusmaksid.

Palgad hõlmavad kõiki töötajate lisatasusid, palgalisasid, tähtsündmuste puhul makstavaid toetusi, 13. kuupalka, töölepingu lõpetamishüvitisi, majutuse, transpordi või elamiskuludega seotud makseid, peretoetusi, jootrahasid, komisjonitasusid, osavõtumakse jne ning töötajate poolt makstavaid ning tööandja poolt kinnipeetavaid makse, sotsiaalkindlustusmaksid ja muid summasid. Tööandja poolt haiguse, tööõnnetuse, raseduse ja sünnituse või lühendatud tööajaga töötamise korral makstavad palgad võib olenevalt üksuse raamatupidamistavade registreerida töjökulude või sotsiaalkindlustuskulude rubriigis.

Palgad ei hõlma makseid renditud töjõu eest.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Palgad registreeritakse ettevõtte raamatupidamisaruande rubriigis "Palgad".

Seos teiste muutujatega

Tunnust "Palgad" kasutatakse tunnuse "Töjökulud" (13 31 0) arvutamisel.

Kood: **13 33 0**

Tunnuse nimetus: **Sotsiaalkindlustuskulud**

Määratlus

Tööandja sotsiaalkindlustuskulud on summa, mis võrdub sotsiaalkindlustusmaksete summaga, mida tööandjad maksavad selleks, et tagada töötajatele õigus saada sotsiaaltoetusi.

Tööandja sotsiaalkindlustuskulud hõlmavad tööandja sotsiaalkindlustusmaksid vanaduspensioni, haiguse, raseduse ja sünnituse, invaliidsuse, töötuse, kutsehaiguste ja tööõnnetuste või peretoetustega seotud kavadesse ning teistesse kavadesse.

Sotsiaalkindlustuskulud hõlmavad kõigi töötajate, sealhulgas kodustöötajate ja praktikantide eest tehtavaid makseid.

Sotsiaalkindlustuskulud hõlmavad kõigisse kavadesse tehtud makseid olenemata sellest, kas need on seadusega ette nähtud, kollektiivlepinguga määratud, lepingulised või vabatahtlikud maksed. Tööandja poolt haiguse, tööõnnetuse, raseduse ja sünnituse või lühendatud tööajaga töötamise korral makstavad palgad võib olenevalt üksuse raamatupidamistavadeest registreerida sotsiaalkindlustuskulude või palkade rubriigis.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Sotsiaalkindlustuskulud registreeritakse ettevõtte raamatupidamisaruande rubriigis "Sotsiaalkindlustuskulud".

Seos teiste muutujatega

Tunnust "Sotsiaalkindlustuskulud" kasutatakse tunnuse "Tööjõukulud" (13 31 0) arutamisel.

Kood: **13 41 0**

Tunnuse nimetus: **Hoonete ja seadmetega seotud tegevuskulud**

Määratlus

Hoonete ja seadmetega seotud tegevuskulud koosnevad järgmistest kuludest:

- hoonetega seotud kulud, sealhulgas:
  - renditasud, maksed kütte ja elektrienergia ning hoonete hoolduse ja remondi eest,
  - kasutusrendimaksud,
- seadmetega seotud kulud, sealhulgas:
  - kõigi masinate (sealhulgas arvutite ja sõidukite) hooldus- ja remonditasud ning renditasud,
  - masinate kasutusrendi maksed.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Hoonete ja seadmetega seotud tegevuskulusid ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. Need sisalduvad muutujates "Tooraine ja tarbekaubad", "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0).

Jae- ja hulgimüügi (NACE Rev.1 G jagu) puhul on tunnuse "Kaupade ja teenuste ostud kokku" ülejäänud osad järgmised: "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0), "Müügikulud" (13 42 0) ja "Muud tegevuskulud" (13 43 0).

Kood: **13 41 1**

Tunnuse nimetus: **Kaupade pikaajalise rendi ja kasutusrendi maksed**

Määratlus

Pikaajalise rendi maksed hõlmavad kõiki makseid, mis on seotud materiaalse põhivara rentimisega rohkem kui üheks aastaks.

Kasutusrent hõlmab selliseid rendimakseid, mille puhul rentija ei võta üle kõiki seadusjärgsest omandiõigusest tulenevaid riske ja tulusid. Kasutusrendi puhul omandab rentija õiguse kasutada kehtuskaupa teatava lühikese või pikema ajavahemiku jooksul, mida ei pea tingimata eelnevalt kindlaks määrama. Eeldatakse, et pärast rendiaja lõppemist saab rendileandja oma kauba tagasi enam-vähem samas seisundis, nagu see oli rendileandmisel, võttes siiski arvesse kauba tavalist kulumit. Järelikult ei hõlma rendiaeg kauba kogu tööiga ega ka selle valdavalt osa. Kaupade kasutusrendi maksed on seotud rendilepingute alusel üksuse käsutusse antud materiaalse põhivara kasutamise kuludega.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Kaupade pikaajalise rendi ja kasutusrendi makseid ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. Need on osa muutujatest "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ost" (13 11 0),

Osa tunnusest "Hoonete ja seadmetega seotud tegevuskulud" (13 41 0).

Kood: **13 42 0**

Tunnuse nimetus: **Müügikulud**

Määratlus

Müügikulud, mis on osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ost", hõlmavad reklaamikulusid, kaupade transporti, sõidukulusid, majutust hotellis, esinduskulusid ning muid kaupade müümisega seotud kulusid (sealhulgas maksed renditud tööjõu eest).

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Müügikulused ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. Need on osa muutujatest "Tooraine ja tarbekaubad", "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0).

Jae- ja hulgimüügi (NACE Rev.1 G jagu) puhul on tunnuse "Kaupade ja teenuste ostud kokku" ülejäänud osad järgmised: "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0), "Hoonete ja seadmetega seotud tegevuskulud" (13 41 0) ja "Muud tegevuskulud" (13 43 0).

Kood: **13 43 0**

Tunnuse nimetus: **Muud tegevuskulud**

Määratlus

Muud tegevuskulud hõlmavad näiteks raamatupidamis- ja konsultatsioonikulusid, kantsleitarvetega seotud kulusid, töölevõtukuluseid, kindlustusmaksid, töötajate ühissõidukulusid ja pangateenustega (välja arvatud intressimaksud) seotud kulusid ning posti- ja telekommunikatsioonikulusid (telefon, teleks).

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Muid tegevuskulusid ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. Need on osa muutujatest "Tooraine ja tarbekaubad", "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0).

Jae- ja hulgimüügi (NACE Rev.1 G jagu) puhul on tunnuse "Kaupade ja teenuste ostud kokku" ülejäänud osad järgmised: "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0), "Hoonete ja seadmetega seotud tegevuskulud" (13 41 0) ja "Müügikulud" (13 42 0).

Kood: **15 11 0**

Tunnuse nimetus: **Koguinvesteeringud materiaalsesse põhivarasse**

Määratlus

See tunnus hõlmab vaatlusperioodil kõikidesse materiaalsesse põhivaradesse tehtud investeeringuid. See hõlmab kolmandatelt isikutelt ostetud või oma tarbeks toodetud (st oma tarbeks toodetud ainelised kapitalikaubad) uusi ja olemasolevaid ainelisi kapitalikaupu, mille kasutusiga on üle aasta, sealhulgas mittetoodetavat materiaalselt põhivara, näiteks maa. Oma tarbeks toodetavate kaupade kasutusiga võib vastavalt ettevõtte raamatupidamistavadele pikendada, kui nendest lähtuvalt peaks see olema pikem kui üks aasta, nagu on eespool nimetatud.

Investeeringuid hinnatakse brutoväärtusena, st enne väärtuse korrektiivide tegemist ning realiseerimisest saadud tulu mahaarvamist. Ostetud kaupade väärtust hinnatakse ostuhinna alusel, mis hõlmab transpordi- ja paigaldamiskulusid, tasusid ja makse ning muid omandiõiguse üleandmise kulusid. Oma tarbeks toodetud materiaalse põhivara väärtust hinnatakse tootmiskulude alusel. Tunnus ei sisalda kaupu, mis on saadud ettevõtte ümberkujundamise (ühinemise, ülevõtmise, likvideerimise, jagunemise) tulemusel. Kapitaliseerimata väiksemate tööriistade ostud kantakse jooksvatesse kuludesse.

Investeeringud hõlmavad ka kõiki lisamisi, muudatusi, parandusi ja uuendusi, mis pikendavad kapitalikaupade kasutusaega või suurendavad nende tootmisvõimsust.

Investeeringud ei hõlma jooksvaid hooldekulusid ega rendi- ja kasutuslepingute alusel kasutatavate kapitalikaupade väärtust ja nendega seotud jooksvaid kulusid. Investeeringud ei hõlma ka investeeringuid immateriaalsesse põhivara ja finantspõhivaradesse.

Selliste investeeringute kirjendamisel, mille puhul kauba eest arve esitamine, selle tarnimine ja selle eest maksmine ning esmakordne kasutamine võivad toimuda eri vaatlusperioodidel, on soovitatav kasutada järgmist meetodit:

Investeeringud kirjeldatakse siis, kui omandiõigus antakse üle üksusele, kes kavatseb neid kasutada. Oma tarbeks toodetud põhivara kirjeldatakse tootmisel. Kindlaksmääratavates etappides tehtavate investeeringute puhul kirjeldatakse iga osainvesteering sellel vaatlusperioodil, mil see on tehtud.

See ei pruugi alati võimalik olla ning võib juhtuda, et ettevõtte raamatupidamisstavadest tulenevalt peab seda meetodit järgmisel viisil kohandama:

- i) investeeringud kirjeldatakse sellel vaatlusperioodil, mil neid tehakse,
- ii) investeeringud kirjeldatakse sellel vaatlusperioodil, mil need võetakse tootmisprotsessis kasutusele,
- iii) investeeringud kirjeldatakse sellel vaatlusperioodil, mil nende kohta esitatakse arve,
- iv) investeeringud kirjeldatakse sellel vaatlusperioodil, mil nende eest makstakse.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Investeeringuid ettevõtte bilanssi ei kirjeldata. Bilansis või aastaaruannete lisades esitatakse siiski kõikide põhivarade lisandumised, realiseerimised, ülekandmised ja nende väärtuse korrektiivid.

Materiaalne põhivara loetletakse ettevõtte raamatupidamisaruannete rubriigis "Põhivara — materiaalne põhivara".

Seos teiste muutujatega

Muutuja "Koguinvesteeringud materiaalsesse põhivaras" põhineb järgmistel tunnustel:

- "Koguinvesteeringud maasse" (15 12 0),
- + "Koguinvesteeringud olemasolevasse hoonetesse ja ehitistesse" (15 13 0),
- + "Koguinvesteeringud uusehitisteks ja ümberehitamiseks" (15 14 0),
- + "Koguinvesteeringud masinatesse ja seadmetesse" (15 15 0).

Kood: **15 12 0**

Tunnuse nimetus: **Koguinvesteeringud maasse**

Määratlus

See tunnus hõlmab lisaks maale ka maa-aluseid maardlaid, metsi ja siseveekogusid. Kui maa ostetakse koos olemasolevate hoonetega ning nende kahe komponendi väärtust ei ole võimalik eraldi määrata, kirjeldatakse käesolevasse rubriiki nende kogusumma, kui maa hinnanguline väärtus ületab olemasolevate hoonete väärtuse. Kui olemasolevate hoonete hinnanguline väärtus on maa väärtusest suurem, kirjeldatakse kogusumma rubriiki "Koguinvesteeringud olemasolevasse hoonetesse ja ehitistesse" (15 13 0). Käesolev muutuja hõlmab ka maaparandustöid, kuhu kuuluvad maa tasandamine, torujuhtmete paigaldamine ning tee-ehitus. Arvesse ei võeta maad, mis on omandatud ettevõtte ümberkujundamise (ühinemise, ülevõtmise, likvideerimise, jagunemise) tulemusel.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Investeeringuid ettevõtte bilanssi ei kirjendata. Bilansis või aastaaruannete lisades esitatakse siiski kõikide põhivarade lisandumised, realiseerimised, ülekandmised ja nende väärtuse korrektiivid.

Maavaldusi ettevõtte raamatupidamisaruande rubriigis "Põhivara — materiaalne põhivara — maa ja hooned" sisalduvas materiaalse põhivara loetelus eraldi ei esitata. Arvesse ei võeta hoonetega seotud osa. Muutuja "Ettemaksed ja ehitamisel olev materiaalne põhivara" tuleks lisada juhul, kui see on seotud maaga.

Seos teiste muutujatega

Osa rubriigist "Koguinvesteeringud materiaalsesse põhivarasse" (15 11 0).

Kood: **15 13 0**

Tunnuse nimetus: **Koguinvesteeringud olemasolevatesse hoonetesse ja ehitistesse**

Määratlus

Investeeringud hõlmavad vaatlusperioodil omandatud olemasolevate hoonete ja ehitiste maksumust. Kui maa ostetakse koos olemasolevate hoonetega ning nende kahe komponendi väärtust ei ole võimalik eraldi määrata, kirjendatakse käesolevasse rubriiki nende kogusumma, kui olemasolevate hoonete väärtus ületab maa hinnangulise väärtuse. Kui maa hinnanguline väärtus on olemasolevate hoonete väärtusest suurem, kirjendatakse kogusumma rubriiki "Koguinvesteeringud maasse" (15 12 0). Arvesse ei võeta selliste uute hoonete oste, mida ei ole veel kasutatud. Tunnus ei sisalda olemasolevaid hooned ja ehitisi, mis on saadud ettevõtte ümberkujundamise (ühinemise, ülevõtmise, likvideerimise, jagunemise) tulemusel.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Investeeringuid ettevõtte bilanssi ei kirjendata. Bilansis või aastaaruannete lisades esitatakse siiski kõikide põhivarade lisandumised, realiseerimised ja ülekandmised nende väärtuse korrektiivid.

Koguinvesteeringuid olemasolevatesse hoonetesse ja ehitistesse ettevõtte raamatupidamisaruande rubriigis "Põhivara — materiaalne põhivara — maa ja hooned" sisalduvas materiaalse põhivara loetelus eraldi ei esitata. Arvesse ei võeta maaga ning uusehitiste ja ümberehitamisega seotud osi. Muutuja "Ettemaksed ja ehitamisel olev materiaalne põhivara" tuleks lisada juhul, kui see on seotud olemasolevate hoonete ja ehitistega.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Koguinvesteeringud materiaalsesse põhivarasse" (15 11 0).

Kood: **15 14 0**

Tunnuse nimetus: **Koguinvesteeringud uusehitisteks ja ümberehitamiseks**

Määratlus

See tunnus hõlmab uusehitiste ja ümberehitamise maksumust vaatlusperioodil. Arvesse võetakse selliste uute hoonete oste, mida ei ole veel kasutatud. Investeeringud hõlmavad ka kõiki lisandeid, muudatusi, parandusi ja uuendusi, mis pikendavad hoonete kasutusiga või suurendavad nende tootmisvõimsust.

Investeeringud hõlmavad püsiseadmeid, näiteks veevarustus-, keskkütte-, kliima- ja valgustusseadmed, ning ehituskulusid, mis on seotud naftaleiukohtade (naftapuurimine), töötavate kaevanduste, torujuhtmete, elektriülekanaliinide, gaasijuhtmete, raudteede, sadamarajatiste, maanteed, sildade, viaduktide, kanalisatsioonitorustike ja muude kohalsete parandustöödega. Arvesse ei võeta jooksvaid käituskulusid.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Investeeringuid ettevõtte bilanssi ei kirjendata. Bilansis või aastaaruannete lisades esitatakse siiski kõikide põhivarade lisandumised, realiseerimised, ülekandmised ja nende väärtuse korrektiivid.

Koguinvesteeringuid uusehitisteks ja ümberehitamiseks ettevõtte raamatupidamisaruande rubriigis "Põhivara — materiaalne põhivara — maa ja hooned" sisalduvas materiaalse põhivara loetelus eraldi ei esitata. Arvesse ei võeta maaga ning olemasolevate hoonete ja ehitistega seotud osi. Muutuja "Ettemaksed ja ehitamisel olev materiaalne põhivara" tuleks lisada juhul, kui see on seotud uusehitiste ja hoonete ümberehitamisega.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Koguinvesteeringud materiaalsesse põhivarasse" (15 11 0).

Kood: **15 15 0**

Tunnuse nimetus: **Koguinvesteeringud masinatesse ja seadmetesse**

Määratlus

See tunnus hõlmab vaatlusperioodil ostetud uusi või kasutatud masinaid (kontorimasinaid jne), ettevõtte territooriumil kasutatavaid eriotstarbelisi sõidukeid, muid masinaid ja seadmeid, kõiki väljaspool ettevõtte territooriumi kasutatavaid sõidukeid ja laevu, st mootorsõidukeid, kommertsveokeid ja veoautosid ning iga liiki eriotstarbelisi sõidukeid, laevu, raudteevaguneid jne. Tunnus ei sisalda masinaid ja seadmeid, mis on saadud ettevõtte ümberkujundamise (ühinemise, ülevõtmise, likvideerimise, jagunemise) tulemusel. Investeeringud hõlmavad ka kõiki lisandeid, muudatusi, parandusi ja uuendusi, mis pikendavad kapitalikaupade kasutusiga või suurendavad nende tootmisvõimsust. Arvesse ei võeta jooksvaid käituskulusid.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Investeeringuid ettevõtte bilanssi ei kirjendata. Bilansis või aastaaruannete lisades esitatakse siiski kõikide põhivarade lisandumised, realiseerimised, ülekandmised ja nende väärtuse korrektiivid.

Koguinvesteeringuid masinatesse ja seadmetesse esitatakse ettevõtte raamatupidamisaruande rubriikides "Põhivara — materiaalne põhivara — masinad ja seadmed" ning "Inventar, sisseseade, tööriistad ja varustus" sisalduvas materiaalse põhivara loetelus. Muutuja "Ettemaksed ja ehitamisel olev materiaalne põhivara" tuleks lisada juhul, kui see on seotud masinate ja seadmetega.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Koguinvesteeringud materiaalsesse põhivarasse" (15 11 0).

Kood: **15 21 0**

Tunnuse nimetus: **Materiaalse põhivara müük**

Määratlus

Materiaalse põhivara müük hõlmab kolmandatele isikutele müüdud olemasoleva materiaalse põhivara väärtust. Müüdud materiaalse põhivara väärtust ei määrata mitte arvestusliku väärtuse, vaid tegeliku müügihinna alusel (välja arvatud lisandväärtusmaks), millest on maha arvatud kõik müüja poolt kantavad omandiõiguse üleandmisega seotud kulud. Arvesse ei võeta väärtuse korrektiive ja realiseerimist, v.a kaupade müük.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Materiaalse põhivara müüki ettevõtte bilanssi ei kirjendata. Bilansis või aastaaruannete lisades esitatakse siiski kõikide põhivarade lisandumised, realiseerimised ja ülekandmised.

Materiaalse põhivarana käsitletakse ettevõtte raamatupidamisaruande rubriigis "Põhivara — materiaalne põhivara" loetletud varasid.

Kood: **15 31 0**

Tunnuse nimetus: **Kapitalirendi abil omandatud materiaalse põhivara väärtus**

Määratlus

Kapitalirendi puhul omandab rentija rendimaksede eest kestuskauba kasutusõiguse kindlaksmääratud pika ajavahe miku jooksul. Kui kõik omandiõigusega seotud riskid ja hüved antakse tegelikult, kuid mitte seaduse järgi,

rendileandjalt rentijale üle, on tegemist kapitalirendiga. Kapitalirendi puhul hõlmab rendiaeg püsikauba kogu tööiga või selle valdav osa. Rendiaja lõppemisel on rentijal üldjuhul võimalik kaup nominaalhinnaga ära osta. Rendileandja on ainult rahastaja.

Kirjendatav väärtus vastab kauba turuväärtusele ostmisel. Kõnesolev väärtus esitatakse üldjuhul rendilepingus või selle saab määrata, liites kokku osamakset, mis katavad rendi põhiosa tagasimaksed. Intressimaksetele vastavaid osamakseid ei võeta arvesse.

Väärtus kirjendatakse kauba tarnimisel rentijale.

Kapitalirendilepingu alusel kasutatava põhivaraga seotud aastamakseid ei tuleks arvesse võtta. Arvesse ei võeta ka selliste kaupade väärtust, mida kasutatakse muude rendilepingute alusel peale kapitalirendilepingute.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Märkus: Neljandas direktiivis ei viidata kapitalirendi abil omandatud materiaalse põhivara väärtusele. Teatavate riikide raamatupidamisstandardite kohaselt võib need kaubad kapitalikaupadena bilanssi kirjendada.

Seos teiste muutujatega

Märkus: Rubriigis "Koguinvesteeringud materiaalsesse põhivarasse" (15 11 0) ei viidata kapitalirendi abil omandatud materiaalse põhivara väärtusele.

Kood: **16 11 0**

Tunnuse nimetus: **Töoga hõivatud isikute arv**

Määratlus

Töoga hõivatud isikute arv hõlmab kõiki vaatlusüksuses töötavaid isikuid (sealhulgas üksuses töötavaid omanikke, üksuses regulaarselt töötavaid osanikke või aktsionäre ning palgata töötavaid pereliikmeid) ning selliseid väljaspool üksust töötavaid isikuid, kes kuuluvad üksusesse ja saavad üksusest töötasu (nt müügiagendid, käskjalad, hooldus- ja remonditööüksused). Töös osalejate arv hõlmab lühiajaliselt puuduvaid (nt haiguspuhkusel, tasulisel puhkusel või eripuhkusel olevaid) isikuid ja streikijaid, kuid mitte selliseid töötajaid, kes puuduvad töölt määramata aja jooksul. Töoga hõivatud isikute arv hõlmab ka asjaomase riigi õigusaktide alusel osalise tööajaga töötajatena käsitletavaid ettevõttes töötavaid isikuid ning ettevõtte palgalolevaid hooajatöötajaid, praktikante ja kodustöötajaid.

Töoga hõivatud isikute arv ei hõlma teistelt ettevõtetest saadud töötajaid, üksuses teiste ettevõtete nimel hooldus- ja remonditöid tegevaid isikuid ega ajateenijaid.

Palgata töötavad pereliikmed on isikud, kes elavad koos üksuse omanikuga ning töötavad üksuses regulaarselt, kuid kellel ei ole töölepingut ning kes ei saa tehtud töö eest kindlaksmääratud tasu. Palgata töötavateks pereliikmeteks on ainult sellised isikud, kelle põhitegevus ei ole töötamine mõnes teises üksuses.

Märkus: Andmete võrreldavuse kontrollimiseks on vaja märkida, kas käesolevasse rubriiki kuuluvad ka vabatahtlikud töötajad.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Töoga hõivatud isikute arv kirjendatakse ettevõtte aastaaruannete lisades (artikli 43 lõige 8).

Seos teiste muutujatega

Töoga hõivatud isikute arvu võib jagada töötajate arvuks (16 13 0) ja palgata töötajate arvuks.

Kood: **16 13 0**

Tunnuse nimetus: **Töötajate arv**

Määratlus

Töötajate arv hõlmab tööandja heaks töölepingu alusel töötavaid isikuid, kes saavad selle eest hüvitist palga, muude tasude, lisatasu(de), tükitöötasu või loonustasuna.

Töösuhe on olemas juhul, kui ettevõtte ja isiku vahel on kohustuslikus või vabas vormis leping, mille mõlemad pooled sõlmivad üldjuhul vabatahtlikult ning mille alusel isik töötab ettevõtte heaks kas sularahas või loonustasus maksitava hüvitise eest.

Töötajat peetakse teatava üksuse palgatöötajaks, kui ta saab üksuselt palka olenemata tema töötamiskohast (tootmisüksuses või väljaspool seda). Ajutist tööjõudu vahendava asutuse kaudu saadud töötajat ei peeta mitte selle üksuse (kliendi) töötajaks, kelle heaks ta töötab, vaid ajutist tööjõudu vahendava asutuse töötajaks.

Töötajateks on eelkõige:

- töötavad omanikud, kellele makstakse töötasu,
- üliõpilased, kes on ametlikult kohustatud osalema üksuse tootmisprotsessis töötasu ja/või väljaõppe saamise eest,
- töötajad, kes on tööle võetud lepingu alusel, mis on spetsiaalselt koostatud töötute inimeste tööhõive soodustamiseks,
- kodustöötajad, kui on otsene kokkulepe, et neid tasustatakse tehtud töö alusel ja nad on üksuse teenistuses.

Töötajate arv hõlmab osalise tööajaga töötajaid, hooajatöötajaid, streikijaid ja lühiajalisel puhkusel olevaid töötajaid, kuid mitte pikaajalisel puhkusel olevaid töötajaid.

Töötajate arv ei hõlma vabatahtlikke töötajaid.

Töötajate arvu arvutatakse samuti kui tööga hõivatud isikute arvu, seega töökohtade keskmise arvu alusel aastas.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Tööga hõivatud isikute arv" (16 11 0).

Mõned töötajate kategooriad esitatakse eraldi:

- Osalise tööajaga töötajate arv (16 13 1)
- Praktikantide arv (16 13 2)
- Kodustöötajate arv (16 13 5)

Kood: **16 13 1**

Tunnuse nimetus: **Osalise tööajaga töötajate arv**

Määratlus

See on jaotus, kuhu kuuluvate töötajate arv arvutatakse nende poolt nädalas tehtud tasuliste töötundide alusel; nende töötundide arvu võrreldakse liikmesriigis, üksuse tegevusvaldkonnas või üksuses täistööajalana käsitatava tööaja pikkusega.

Osalise tööajaga töötaja on see, kelle normaaltööaeg on lühem kui täistööajaga töötaja normaaltööaeg. See määratlus hõlmab kõiki osalise tööajaga töötamise vorme (töötamine poole päeva kaupa või üks, kaks või kolm päeva nädalas jne). Osalise tööajaga töötajate arvu võib kindlaks määrata riigi, piirkonna, majandusharu või üksuse tasandil.

Töötajate arvu võib jagada nende poolt nädalas tehtud töötundide arvu alusel. Nende töötundide arvu võrreldakse liikmesriigis, piirkonnas, majandusharus või üksuses täistööajalana käsitatava tööaja pikkusega.

Tuleb arvesse võtta, et ehkki täistööajaga töötajate kategooria on suhteliselt homogeenne, ei ole seda osalise tööajaga töötajate kategooria, sest see hõlmab kõiki töötajaid, kelle töötundide arv moodustab üksuse normaaltööajast 20 % või vähem kuni 80 % või rohkem.

Täistööajaga tööd ja osalise tööajaga tööd ei ole võimalik täpselt eristada, sest töökorraldus on liikmesriigiti ja majandusharuti erinev.

Ei tohi segi ajada osalise tööajaga töötajaid (tööaeg normaaltööajast lühem) ning juhutöötajaid/hooajatöötajaid (võivad töötada täistööajaga, kuid kindlaksmääratud lühikese ajavahemiku jooksul, nt ajutised töötajad, filmimeeskonnad jne).

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Töötajate arv" (16 13 0)

Kood: **16 13 2**

Tunnuse nimetus: **Praktikantide arv**

Määratlus

See tunnus hõlmab kõiki töötajaid, kes ei osale täielikult üksuse tootmisprotsessis, sest nad töötavad praktikalepingu alusel või osalevad kutseõppes, mis mõjutab olulisel määral nende tootlikkust.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Töötajate arv" (16 13 0)

Kood: **16 13 5**

Tunnuse nimetus: **Kodustöötajate arv**

Määratlus

Kodustöötajad on vaatlusüksuse töös osalevate isikute alarühm, kes täidab oma tööülesandeid kodus. See muutuja peaks hõlmama ainult selliseid kodustöötajaid, kes on vaatlusüksuse palgal.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Töötajate arv" (16 13 0)

Kood: **16 14 0**

Tunnuse nimetus: **Töötajate arv täistööajale taandatuna**

Määratlus

See tunnus väljendab töötajate arvu täistööajale taandatuna.

Nende töötajate arv, kes töötavad täistööajaga töötaja aastastest normaaltööajast vähem, tuleks taandada täistööajale, võttes arvesse üksuse täistööajaga töötaja aastast normaaltööaega.

See kategooria hõlmab selliseid isikuid, kes töötavad lühemat aega kui normaaltööpäev, vähem päevi nädalas kui normaaltööpäevade või vähem nädalaid/kuid kui normaaltööaastas. Taandamisel tuleks lähtuda töötundide, -päevade, -nädalate või -kuude arvust.

Seos teiste muutujatega

Tunnust "Töötajate töötundide arv" (16 15 0) või "Osalise tööajaga töötajate arv" (16 13 1) võib kasutada tunnuse "Töötajate arv" (16 13 0) täistööajale taandamisel.

Kood: **16 15 0**
Tunnuse nimetus: **Töötajate töötundide arv**

Määratlus

Töötajate töötundide koguarv väljendab vaatlusperioodil vaatlusüksuse toodangu valmistamiseks tegelikult tehtud töötundide koguarvu.

See muutuja ei hõlma tasustatud töötunde, mille ajal tegelikult tööd ei tehta, nagu näiteks iga-aastane puhkus, riigipühad ja haiguspuhkus. Samuti ei hõlma see einetamiseks antavat aega ega aega, mis kulub liikumiseks kodust tööle ja tagasi.

Muutuja hõlmab normaaltööajal tegelikult tehtud töötunde, nendele lisaks tehtud töötunde ning aega, mis kulub töökohta tööks ettevalmistamisele ja töö ajal tehtud lühiajalistele puhkepausidele.

Kui tegelike töötundide täpne arv ei ole teada, võib selle ligikaudu arvutada teoreetilise töötundide arvu ning keskmise töölt puudunud aja (haiguspuhkus, rasedus- ja sünnituspuhkus jne) alusel.

Seos teiste muutujatega

Tunnust "Töötajate töötundide arv" võib kasutada tunnuse "Töötajate arv" (16 13 0) ümberarvestamisel tunnuseks "Töötajate arv täistööajale taandatuna" (16 14 0).

Kood: **17 32 0**
Tunnuse nimetus: **Jaekaupluste arv**

Määratlus

See muutuja väljendab ettevõtte poolt peetavate talle kuuluvate või renditud jaekaupluste koguarvu. Kaupluseks peetakse kindlat müügi pinna, kuhu kliendid tulevad oste tegema. Jaekauplused liigitatakse NACE Rev.1 rühmadesse 52.1–52.5.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kohalike üksuste arv" (11 21 0)

Kood: **17 33 0**
Tunnuse nimetus: **Jaekaupluste müügi pinna suurusjärk**

Määratlus

Jaekaupluste koguarvule lisatakse müügi pindade suurusjärgud.

Kasutatakse järgmisi suurusjärke:

- alla 120 m²
- 120–399 m²
- 400–999 m²
- 1 000–2 499 m²
- 2 500–4 999 m²
- 5 000–9 999 m²
- 10 000 m² ja enam

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Jaekaupluste arv" (17 32 0)

Kood: **17 33 1**

Tunnuse nimetus: **Müügipind**

Määratlus

Müügipind tähendab hoone müügi- ja väljapanekuruumide hinnangulist põrandapinda, mis koosneb järgmisest:

- kogu klientide kasutuses olev pind, sealhulgas proovikabiinid,
- müügiletid ja vaateaknad,
- müüjate poolt kasutatav letitagune pind.

Müügipind ei hõlma ametiruumi, ladusid ja muid tööruume, töökodasid, treppe, riiehoide ning puhkeruumi.

Kood: **17 34 0**

Tunnuse nimetus: **Statsionaarsete müügikioskite ja/või -lettide arv**

Määratlus

See tunnus väljendab ettevõtte poolt kasutatavate talle kuuluvate või renditud statsionaarsete müügikioskite ja/või -lettide koguarvu. Müügikioskid/müügiletid erinevad kauplustest selle poolest, et kliendid sooritavad ostud väljaspool nende müügipinda. Statsionaarsed müügikioskid/-letid liigitatakse NACE Rev.1 klassi 52.62.

Kood: **18 10 0**

Tunnuse nimetus: **Põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja tööstuse käive**

Määratlus

Tunnus hõlmab NACE Rev.1 jagudesse A–F liigitatud valdkondade käivet.

Tunnus ei hõlma käivet, mis on seotud muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste müügiga.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tööstuse käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Kood: **18 11 0**

Tunnuse nimetus: **Põhitegevusala käive NACE Rev.1 järgi, neljakohaline arv**

Määratlus

Tunnus hõlmab üksuse põhitegevusala käivet. Üksuse põhitegevusala määratakse kindlaks vastavalt eeskirjadele, mis on sätestatud nõukogu 15. märtsi 1993. aasta määruses (EMÜ) nr 696/93 (!) statistiliste üksuste kohta ühenduse tootmissüsteemi vaatlemiseks ja analüüsimiseks.

Tunnus sisaldab ka käivet, mis on seotud allhankelepinguga hõlmatud kaupade ja teenuste müügiga. Muutuja ei hõlma käivet, mis on seotud muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste müügiga.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Põhitegevusala käivet NACE Rev.1 järgi, neljakohalise arvuna ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

(!) EÜT L 76, 30.3.1993, lk 1.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Kood: **18 12 0**

Tunnuse nimetus: **Tööstuse käive**

Määratlus

Tunnus hõlmab NACE Rev.1 jagudesse C–F liigitatud valdkondade käivet.

Tunnus sisaldab ka käivet, mis on seotud allhankepinguga hõlmatud kaupade ja teenuste müügiga. Tunnus ei hõlma käivet, mis on seotud muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste müügiga.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tööstuse käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Osa tunnusest "Põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja tööstuse käive" (18 10 0)

Kood: **18 12 1**

Tunnuse nimetus: **Tööstuse käive, välja arvatud ehitus**

Määratlus

Tunnus hõlmab NACE Rev.1 jagudesse C–E liigitatud valdkondade käivet.

Tunnus sisaldab ka käivet, mis on seotud allhankepinguga hõlmatud kaupade ja teenuste müügiga. Tunnus ei hõlma käivet, mis on seotud muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste müügiga.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tööstuse käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Osa tunnusest "Põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja tööstuse käive" (18 10 0)

Osa tunnusest "Tööstuse käive" (18 12 0)

Kood: **18 12 2**

Tunnuse nimetus: **Ehitustegevuse käive**

Määratlus

Tunnus hõlmab NACE Rev.1 F jakku liigitatud valdkondade käivet.

Tunnus sisaldab ka käivet, mis on seotud allhankepinguga hõlmatud kaupade ja teenuste müügiga. Tunnus ei hõlma käivet, mis on seotud muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste müügiga.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Ehitustegevuse käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Osa tunnusest "Põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja tööstuse käive" (18 10 0)

Osa tunnusest "Tööstuse käive" (18 12 0)

Kood: **18 13 0**

Tunnuse nimetus: **Ostu- ja edasimüügitheingute käive**

Määratlus

Tunnus hõlmab üksuse ostu- ja edasimüügitheingute käivet. See vastab selliste üksuse poolt oma nimel ja omal kulul ostetud kaupade müügile, mis müüakse edasi muutmata kujul või pärast seda, kui need on jae- ja hulgikaubandusettevõtetele tüüpilisel viisil märgistatud, pakitud või pakendatud.

Sellist edasimüüki võib jaotada järgmiselt:

- edasimüük teistele müüjatele, professionaalsetele kasutajatele jne (hulgimüük),
- edasimüük kodumajapidamistesse või väiketarbijatele (jaemüük).

Need tegevusvaldkonnad liigitatakse NACE Rev.1 G jakku (välja arvatud hooldus- ja remonditööd ning hulgimüük vahendustasul või lepingute alusel, mis kuuluvad rühmadesse 50.2, 50.4, 51.1 ja 52.7).

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Ostu- ja edasimüügitheingute käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Kood: **18 14 0**

Tunnuse nimetus: **Vahendustegevuse käive (vahendajad)**

Määratlus

Tunnus hõlmab üksuse vahendustegevuse käivet. See vastab vahendustasudele, mis on saadud kolmandate isikute nimel ja arvel sooritatud ostudest ja müükidest ning muudest samalaadsetest tegevustest.

Need tegevusvaldkonnad liigitatakse NACE Rev.1 rühma 51.1.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Vahendustegevuse käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Kood: **18 15 0**

Tunnuse nimetus: **Teenuste käive**

Määratlus

See tunnus hõlmab kõikidest osutatud teenustest (pangandus- ja kindlustusteenused, ärikliendi ja erakliendi teenused) saadud tulu.

Tunnus hõlmab ka põhi- või lisategevusalaga seotud teenuste käivet; teatavaid teenuseid võivad osutada tööstusüksused. Need tegevusvaldkonnad liigitatakse NACE Rev.1 jagudesse H–K ja M–O ning G jao hooldus- ja remonditööde rühmadesse 50.2, 50.4 ja 52.7.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Teenuste käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Kood: **18 16 0**

Tunnuse nimetus: **Kaubandus- (ost ja edasimüük) ja vahendustegevuse käive**

Määratlus

Tunnus hõlmab üksuse ostu- ja edasimüügitehingute ja vahendustegevuse käivet. See vastab selliste üksuse poolt oma nimel ja omal kulul ostetud kaupade müügile, mis müüakse edasi muutmata kujul või pärast seda, kui need on jae- ja hulgikaubandusettevõtetele tüüpilisel viisil märgistatud, pakitud või pakendatud, ning vahendustasudele, mis on saadud kolmandate isikute nimel ja arvel sooritatud ostudest ja müükidest ning muust samalaadsest tegevusest.

Edasimüügi võib jagada järgmiselt:

- edasimüük teistele müüjatele, professionaalsetele kasutajatele jne (hulgimüük),
- edasimüük kodumajapidamistesse või väiketarbijatele (jaemüük).

Need tegevusvaldkonnad liigitatakse NACE Rev.1 G jakku (välja arvatud hooldus- ja remonditööd, mis kuuluvad rühmadesse 50.2, 50.4, ja 52.7).

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Kaubandus- (ost ja edasimüük) ja vahendustegevuse käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Kood: **18 31 0**

Tunnuse nimetus: **Ehituse käive**

Määratlus

Tunnus hõlmab käivet, mis on seotud NACE Rev.1 F jakku liigitatud valdkondadega ning mis on ehitiste liigituse alusel liigitatud ehitisteks.

Tunnus sisaldab ka käivet, mis on seotud allhankepinguga hõlmatud kaupade ja teenuste müügiga. Tunnus ei hõlma käivet, mis on seotud muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste müügiga.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Ehituse käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Osa tunnusest "Põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja tööstuse käive" (18 10 0)

Osa tunnusest "Tööstuse käive" (18 12 0)

Osa tunnusest "Ehitustegevuse käive" (18 12 2)

Kood: **18 32 0**

Tunnuse nimetus: **Tsiviilehituse käive**

Määratlus

Tunnus hõlmab käivet, mis on seotud NACE Rev.1 F jakku liigitatud valdkondadega ning mis on ehitiste liigituse alusel liigitatud tsiviilehitusteks.

Muutuja sisaldab ka käivet, mis on seotud allhankelepinguga hõlmatud kaupade ja teenuste müügiga. Muutuja ei hõlma käivet, mis on seotud muutmata kujul edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste müügiga.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tsiviilehituse käivet ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Osa tunnusest "Põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja tööstuse käive" (18 10 0)

Osa tunnusest "Tööstuse käive" (18 12 0)

Osa tunnusest "Ehitustegevuse käive" (18 12 2)

Kood: **20 11 0**

Tunnuse nimetus: **Energiatoodete ost (maksumus)**

Määratlus

See tunnus hõlmab ainult selliseid vaatlusperioodil ostetud energiatoooteid, mis on mõeldud tarbimiseks kütusena. Tunnus ei hõlma tooraineks või muutmata kujul edasimüügiks ostetud energiatoooteid. Selle tunnuse puhul tuleb esitada ainult energiatoodete maksumus.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tunnust "Energiatoodete ost" ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa tunnusest "Tooraine ja tarbekaubad".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0)

Kood: **20 21 0 — 20 31 0**

Tunnuse nimetus: **Energiatoodete ost toodete kaupa**

- Kivisööst
- Koksist
- Briketist
- Gaasiõliost
- Raskete kütteõlide ost
- Muude naftatoodete ost
- Maagaasiost
- Tehisgaasiost
- Taastuvate energiaallikate ost
- Soojusenergia ost
- Elektrienergia ost.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Üksikute energiatoodete oste ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. Need moodustavad osa muutujast "Tooraine ja tarbekaubad".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Energiatoodete ost" (20 11 0)

Kood: **21 11 0**

Tunnuse nimetus: **Investeeringud saastekontrolli seadmetesse ja rajatistesse ning saastevastastesse eritarvikutesse (peamiselt torusuudmeseadmed)**

Määratlus

Muutuja hõlmab investeerimiskulutusi, mis tulenevad meetmetest, mille põhieesmärk on saaste ja kõigi muude keskkonnakahjustuste vältimine, vähendamine ja kõrvaldamine.

Muutuja ei hõlma meetmeid, mis avaldavad keskkonnale soodsat mõju, kuid ei kuulu keskkonnakaitsemeetmete hulka. Järelikult ei kuulu sellesse valdkonda meetmed, mis on küll keskkonnale soodsas mõjuga, kuid on mõeldud peamiselt tehniliste vajaduste või ettevõttesiseste tervisekaitse- ja ohutusnõuete täitmiseks. See piirang kehtib enamiku NACE 37.00 (ringlussevõtt) alla kuuluvate ringlussevõtumeetmete puhul. Selles valdkonnas kogutud andmeid ei tohiks lisada teistele NACE rubriikidele (vt keskkonnakaitsemeetmete liigitust UNECE/Eurostat DOC/CES/822).

Torusuudmeseadmed on keskkonnakaitseks kasutatavad tehnilised lisaseadmed. Need seadmed on iseseisvalt kasutatavad või tootmisrajatisele lisatavad piiritletavat osad, mis on mõeldud selleks, et töödelda tekkinud saastet, vältida saasteainete keskkonda sattumist ja levikut ning mõõta saastetaset (seire). Investeeringu väärtus arvutatakse seadme ostuhinna või ehitusmaksumuse alusel, mis hõlmab ka projekteerimis- ja paigalduskulusid. Arvesse võetakse ka seadme jaoks vajaliku maa ostu hinda. Arvesse ei võeta töötervishoiu ja tööohutusega seotud kulutusi.

Tunnus hõlmab investeeringuid järgmistesse valdkondadesse: jäätmete ja heitvee koguse vähendamine, nende tekkimise vältimine ja käitlemine või puhastamine; õhku eralduvate saasteainete vältimine ning kõrvaldamine või koguse vähendamine; saastatud pinnase ja põhjavee käitlemine ja kõrvaldamine; müra ja vibratsiooni vältimine ja vähendamine; ökoloogiliste üksuste ja maastike säilitamine ning keskkonna kvaliteedi kontrollimine ja jäätmesaire.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Investeeringuid ettevõtte bilansi ei kirjendata. Bilansis või aastaaruannete lisades esitatakse siiski kõikide põhivarade lisandumised, realiseerimised, ülekandmised ja nende väärtuse korrektiivid. Investeeringud saastekontrolli seadmetesse ja rajatistesse ning saastevastastesse eritarvikutesse kuuluvad ettevõtte raamatupidamisaruande rubriiki "Põhivara — materiaalne põhivara", kuid neid eraldi ei esitata. Raamatupidamise nõuandetöörühma soovitusel tuleks see informatsioon avalikustada.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Koguinvesteeringud materiaalsesse põhivarasse" (15 11 0).

Kood: **22 11 0**

Tunnuse nimetus: **Ettevõttesisesed uurimis- ja arendustegevuse kogukulud**

Määratlus

Uurimis- ja arendustegevus hõlmab süstemaatilist loominguulist tegevust selleks, et suurendada teadmiste, sealhulgas inimest, kultuuri ja ühiskonda käsitlevate teadmiste hulka ning kasutada neid teadmisi uute rakendusvaldkondade leidmiseks.

Ettevõttesisesed kulud hõlmavad kõiki üksuse uurimis- ja arendustegevuse kulusid olenemata rahastamisvahendite päritolust.

Uurimis- ja arendustegevuse kulud tuleb eristada teiste uurimis- ja arendustegevusega seotud valdkondade kulu-dest. Uurimis- ja arendustegevuse kulud ei hõlma järgmisi kulusid:

- haridus- ja koolituskulud,
- muu teadus- ja tehnikaalase tegevusega (nt teabeteenustega, katsetamise ja standardimisega, teostatavusuuringu-tega jne) seotud kulud,
- muu tööstustegevusega (nt mujal nimetatata tööstusuuendustega) seotud kulud,
- üksnes rahastamistegevusega seotud kulud (arvesse võetakse muud haldustegevust ja kaudseid toetusmeetmeid).

Ettevõttesisesed kulud hinnatakse tootmiskulude alusel ning need hõlmavad kõiki tegevuskulusid, sealhulgas töö- jõukulusid ja kapitalikulusid.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Uurimis- ja arendustegevuse kulud võib olenevalt siseriiklikest õigusaktidest kirjendada kolme kohta: "Immateriaalse põhivara muutused", "Materiaalse põhivara muutused" või "Tegevuskulud".

Kui kulud võib siseriiklike õigusaktide alusel osaliselt või täielikult kapitaliseerida, kirjendatakse need immateriaalse põhivara muutustena ettevõtte raamatupidamisaruande rubriiki "Põhivara — immateriaalne põhivara — uurimis- ja arendustegevuse kulud".

Kui kulud ei või siseriiklike õigusaktide alusel kapitaliseerida või seda võib teha ainult osaliselt, moodustavad jooksvad kulud osa muutujatest "Tooraine ja tarbekaubad", "Muud väliskulud", "Tööjõukulud" ja "Muud tegevuskulud" ning kapitalikulud kirjendatakse materiaalse põhivara muutustena ettevõtte raamatupidamisaruande rubriiki "Põhivara — materiaalne põhivara".

Kood: **22 12 0**

Tunnuse nimetus: **Uurimis- ja arendustegevuses rakendatud töötajate koguarv**

Määratlus

Uurimis- ja arendustegevus hõlmab süstemaatilist loomingulist tegevust selleks, et suurendada teadmiste, sealhulgas inimest, kultuuri ja ühiskonda käsitlevate teadmiste hulka ning kasutada neid teadmisi uute rakendusvalade leidmiseks.

Tunnus hõlmab kõiki vahetult uurimise ja arendusega tegelevaid töötajaid ning otseselt selle tegevusega seotud teenuste pakkujaid, näiteks uurimis- ja arendustegevuse juhte, haldus- ja tehnilisi töötajaid. Muutuja ei hõlma kaudseid teenuseid osutavaid isikuid, näiteks asutuse söökla- ja turvatöötajad, olenemata sellest, et nende palka võetakse üldkuludena arvesse kulude arvestamisel.

Uurimis- ja arendustegevuses rakendatud töötajaid tuleb eristada teiste uurimis- ja arendustegevusega seotud valdkondade töötajatest. Uurimis- ja arendustegevuses rakendatavad töötajad ei hõlma järgmisi töötajaid:

- haridus- ja koolitustöötajad,
- muu teadus- ja tehnikaalase tegevusega (nt teabeteenustega, katsetamise ja standardimisega, teostatavusuuringu-tega jne) seotud töötajad,
- muu tööstustegevusega (nt mujal nimetatata tööstusuuendustega) seotud töötajad,
- haldustegevuse ja kaudsete toetusmeetmetega seotud töötajad.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Uurimis- ja arendustegevuses rakendatavate isikute koguarvu ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa muutujast "Tööga hõivatud isikute arv", mis kirjendatakse ettevõtte aastaaruannete lisades (artikli 43 lõige 8).

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Tööga hõivatud isikute arv" (16 11 0)

Kood: **23 11 0**

Tunnuse nimetus: **Maksud alltöövõtjatele**

Määratlus (tööstus — NACE Rev.1 jaotised C–E)

Maksud alltöövõtjatele on üksuse poolt kolmandatele isikutele tehtavad maksud allhankelepingute alusel tarnitavate tööstuskaupade ja pakutatavate teenuste eest, kusjuures allhankelepingud määratletakse järgmiselt:

Kaks ettevõtet on omavahel allhankelepinguga seotud, kui samaaegselt on täidetud tingimused A ja B:

- A. kliendist ettevõtja, keda nimetatakse ka peatöövõtjaks, osaleb toote kavandamisel ning esitab tarnijast ettevõttele, keda nimetatakse ka alltöövõtjaks, teatavad või kõik tehnilised tingimused ja/või varustab teda töödeldavate materjalidega;
- B. kliendist ettevõtja müüb allhankelepinguga hõlmatud toote üksikult või mõne mitmeosalise toote osana ning vastutab toote garantii eest.

Märkus: Tehniliseks tingimuseks ei loeta toote värvi, suuruse või katalooginumbri kindlaksmääramist. Eritellimusel tehtud toodete valmistamine ei eelda alati allhankelepingu olemasolu.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tunnust "Maksud alltöövõtjatele" ei pea ettevõtte raamatupidamises eraldi käsitlema. Selle võib esitada osana muutujatest "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0).

Kood: **25 11 1**

Tunnuse nimetus: **Jaemüügi osa käibest protsentides**

Määratlus

Jaemüüjatele müügi osa hulгимüügi ettevõtete käibest (NACE Rev.1 jaotis 51). See osa vastab tavapärasele skeemile *tootja — hulгимüüja — jaemüüja — tarbija*. Osatähtsus arvutatakse tunnuse "Ostu- ja edasimüügi tehingute käive" alusel (18 13 0).

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tunnust "Jaemüügi osa käibest protsentides" ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Osa tunnusest "Ostu- ja edasimüügi tehingute käive" (18 13 0)

Märkus: See tunnus koos tunnusega "Professionaalsetele kasutajatele müüdüd kaupade osa protsentides" (25 11 2) ja "Lõpptarbijatele müüdüd kaupade osa protsentides" (25 11 3) moodustab tunnuse "Ostu- ja edasimüügi tehingute käive" (18 13 0).

Kood: **25 11 2**

Tunnuse nimetus: **Professionaalsetele kasutajatele (hulгимüüjatele ja teistele kasutajatele) müüdüd kaupade osa protsentides**

Määratlus

Professionaalsetele kasutajatele (ettevõtetele, institutsioonidele, valitsusasutustele jne) ning hulгимüüjatele müügi osa hulгимüügi ettevõtete käibes (NACE Rev.1 jaotis 51). Muutuja ei hõlma kaupade müüki jaemüüjatele ja lõpptarbijatele. Hulгимüüjad võivad moodustada ulatusliku jaotusvõrgu, mis hõlmab enne lõpptarbijat ka paljusid hulгимüüjaid.

Käibe osatähtsus arvutatakse tunnuse "Ostu- ja edasimüügitehingute käive" alusel (18 13 0).

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tunnust "Professionaalsetele kasutajatele müüdud kaupade osa protsentides" ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Osa tunnusest "Ostu-müügitehingute käive" (18 13 0)

Märkus: See tunnus koos tunnustega "Jaemüügi osa käibest protsentides" (25 11 1) ja "Lõpptarbijatele müügi osa protsentides" (25 11 3) moodustab tunnuse "Ostu- ja edasimüügitehingute käive" (18 13 0).

Kood: **25 11 3**

Tunnuse nimetus: **Lõpptarbijatele müügi osa protsentides**

Määratlus

Lõpptarbijatele müügi osa hulgemüügiettevõtete käibest (NACE Rev.1 jaotis 51). See tunnus vastab hulgemüüjate kõrvaltegevusele jaemüüjatena.

Käibe osa arvutatakse tunnuse "Ostu- ja edasimüügitehingute käive" alusel (18 13 0).

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tunnust "Lõpptarbijatele müügi osa protsentides" ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See moodustab osa netokäibest.

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Käive" (12 11 0)

Osa tunnusest "Ostu- ja edasimüügitehingute käive" (18 13 0)

Märkus: See tunnus koos tunnustega "Jaemüügi osa käibest protsentides" (25 11 1) ja "Professionaalsetele kasutajatele müügi osa protsentides" (25 11 2) moodustab tunnuse "Ostu- ja edasimüügitehingute käive" (18 13 0).

Kood: **25 21 1**

Tunnuse nimetus: **Hulgemüüjatelt ja ostuühingutelt tehtud ostude osa protsentides**

Määratlus

See tunnus iseloomustab jaemüügivõrku ning aitab jaemüüjal hinnata otse hulgemüüjatelt ja ostuühingutelt tehtud ostude osatähtsust.

Nende ostude osatähtsus arvutatakse tunnuse "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0) alusel.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tunnust "Hulgemüüjatelt ja ostuühingutelt tehtud ostude osa protsentides" ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See on osa tunnusest "Tooraine ja tarbekaubad", "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0).

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0).

Tunnused "Hulgemüüjatelt ja ostuühingutelt tehtud ostude osa protsentides" (25 21 1) ja "Tootjalt tehtud ostude osa protsentides" (25 21 2) ei tohi ühte langeda tunnusega "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0). Esimesed kaks tunnust ei hõlma näiteks oste jaemüüjatelt ega kasutatud kaupade oste professionaalsetelt kasutajatelt/eratarbijatelt.

Kood: **25 21 2**

Tunnuse nimetus: **Tootjalt tehtud ostude osa protsentides**

Määratlus

See tunnus, nagu ka tunnus 25 21 1, iseloomustab jaemüügivõrku. See aitab jaemüüjal hinnata otse tootjalt tehtud ostude osatähtsust.

Nende ostude osatähtsus arvutatakse tunnuse "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0) alusel.

Seos ettevõtte raamatupidamisaruannetega

Tunnust "Tootjalt tehtud ostude osa protsentides" ettevõtte raamatupidamisaruannetes eraldi ei esitata. See on osa muutujatest "Tooraine ja tarbekaubad", "Muud väliskulud" ja "Muud tegevuskulud".

Seos teiste muutujatega

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ostud kokku" (13 11 0).

Osa tunnusest "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0).

Tunnused "Hulgimüüjatelt ja ostuühingutelt tehtud ostude osa protsentides" (25 21 1) ja "Tootjalt tehtud ostude osa protsentides" (25 21 2) ei tohi ühte langeda tunnusega "Kaupade ja teenuste ost edasimüügiks muutmata kujul" (13 12 0). Esimesed kaks tunnust ei hõlma näiteks oste jaemüüjatelt ega kasutatud kaupade oste professionaalsetelt kasutajatelt/eratarbijatelt.
